

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

Dato: 24. april 2025
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Josefine Dyrberg
Sagsnr.: 2025-03950
Dok.: 3678949

Besvarelse af spørgsmål nr. 9 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om offentligt ansattes ytringsfrihed (L 144)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 9 vedrørende forslag til lov om offentligt ansattes ytringsfrihed (L 144), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. marts 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Helene Brydensholt (ALT).

Peter Hummelgaard

/

Yassmina Amadid

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 9 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om offentligt ansattes ytringsfrihed (L 144):

”Vil ministeren som teknisk bistand udarbejde udkast til et ændringsforslag, der medfører, at loven også gælder for ansatte i private virksomheder, der udfører opgaver på vegne af det offentlige i henhold til kontrakt, driftsoverenskomst eller anden bindende aftale, når arbejdet er finansieret af offentlige midler? Vil ministeren støtte et sådant ændringsforslag?”

Svar:

1. Lovforslaget har til formål at lovfæste de gældende regler om offentligt ansattes ytringsfrihed og fastsætte en samlet lovregulering heraf. Der er med lovforslaget således ikke tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand vedrørende offentligt ansattes ytringsfrihed.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 2.3.1, lægges der op til, at loven vil finde anvendelse for ansatte ved alle dele af den offentlige forvaltning samt for ansatte ved al virksomhed, der udøves af 1) selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov, og 2) selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol.

Lovens foreslåede anvendelsesområde vil således omfatte personer, som er ansat ved myndigheder, institutioner m.v., der er omfattet af den offentlige forvaltning, således som denne er afgrænset i forvaltningslovens § 1, stk. 1 og 2, og offentlighedslovens § 2. Dette svarer til, hvad der sædvanligvis forstås ved offentligt ansatte, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 2.1.1.1.

Som det videre fremgår af pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er institutioner, foreninger og selskaber m.v., der er organiseret på privatretligt grundlag, som udgangspunkt ikke en del af den offentlige forvaltning. Det gælder, uanset om den virksomhed, der udøves, ganske kan sidestilles med den, som sædvanligvis udøves af forvaltningsmyndigheder. Privatansatte, herunder privatansatte, der udfører opgaver for det offentlige, falder således uden for rammerne af lovforslaget,

idet disse grupper ikke efter gældende ret kan henføres til den offentlige forvaltning.

Som det også fremgår af Ytringsfrihedskommissionens betænkning nr. 1573/2020 om ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark, kapitel 11, findes reguleringen af, hvad der gælder i et ansættelsesforhold på det private arbejdsmarked, i lovgivningen og i den individuelle ansættelsesaftale samt i kollektive overenskomster eller aftaler. Herudover er en række arbejdsretlige grundprincipper, f.eks. ledelsesretten og loyalitetspligten, relevant, når det skal vurderes, om en arbejdsgivers reaktion over for en ansats ytringer er retmæssig. En arbejdsgiver kan som led i sin ledelsesret desuden have fastlagt regulativer, retningslinjer mv., som fastlægger rammerne for, hvordan en ansat kan ytre sig om virksomhedsrettede spørgsmål på den virksomhed, hvor vedkommende er ansat.

Spørgsmålet om regulering af privatansattes ytringsfrihed kræver efter Justitsministeriets opfattelse grundige overvejelser, herunder inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

Et ændringsforslag, som det foreslåede i spørgsmålet, hvorefter der indføres regler om, at ansatte i private virksomheder, der udfører opgaver på vegne af det offentlige i henhold til kontrakt, driftsoverenskomst eller anden bindende aftale, opnår samme ytringsfrihed som offentligt ansatte, når arbejdet er finansieret af offentlige midler, ligger desuden uden for rammerne af formålet med lovforslaget om at lovfæste de gældende reglerne om offentligt ansattes ytringsfrihed.

På baggrund af ovenstående kan jeg ikke støtte ændringsforslaget.

2. Et ændringsforslag, som anført i spørgsmålet, kan dog formuleres på følgende måde:

Æ n d r i n g s f o r s l a g
til
Forslag til lov om offentligt ansattes ytringsfrihed
(L 144)

Af (...), tiltrådt af (...):

Til

1) Efter stk. 3 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 4. Ved offentligt ansatte i denne lov forstås endvidere ansatte i private virksomheder, der udfører opgaver på vegne af det offentlige i henhold til kontrakt, driftsoverenskomst eller anden bindende aftale, når arbejdet er finansieret af offentlige midler.«

[Udvidelse af lovens anvendelsesområde til at omfatte ansatte i private virksomheder, der udfører opgaver på vegne af det offentlige i henhold til kontrakt, driftsoverenskomst eller anden bindende aftale, når arbejdet er finansieret af offentlige midler.]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget foreslås det, at der indføres hjemmel til, at ansatte i private virksomheder, der udfører opgaver på vegne af det offentlige i henhold til kontrakt, driftsoverenskomst eller anden bindende aftale, og hvor arbejdet er finansieret af offentlige midler, omfattes af reglerne om offentligt ansattes ytringsfrihed.

Forslaget indebærer, at de gældende regler for offentligt ansattes ytringsfrihed finder tilsvarende anvendelse for ansatte i private virksomheder, der udfører opgaver på vegne af det offentlige i henhold til kontrakt, driftsoverenskomst eller anden bindende aftale, når arbejdet er finansieret af offentlige midler. Sådanne privatansatte vil dermed i lovens forstand anses for at være offentligt ansatte.

Med ændringsforslaget vil ansatte i private virksomheder, der udfører opgaver på vegne af det offentlige i henhold til kontrakt, driftsoverenskomst eller anden bindende aftale, hvor arbejdet er finansieret af offentlige midler, opnå samme grad af ytringsfrihed som offentligt ansatte og dermed samme mulighed som offentligt ansatte for at kritisere forhold på deres arbejdsplads.

Ved »private virksomheder« forstås institutioner, foreninger og selskaber m.v., der er organiseret på privatretligt grundlag.

Derudover er det en betingelse, at arbejdet er finansieret af offentlige midler.